

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.VII.40.100/2021/5.
A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Dr. Cséffán József
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró
A felperes: felperes1
(cím1 szám)
A felperes képviselője: Vasasné dr. Filyó Katalin ügyvéd
(cím2 szám)
Az alperes: alperes1
(cím3)
Az alperes képviselője: ... kamarai jogtanácsos
A per tárgya: kártérítés megfizetése
A fellebbezést benyújtó fél: felperes
Az elsőfokú bíróság határozatának száma:
Miskolci Törvényszék 102.K.701.432/2020/17.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 102.K.701.432/2020/17. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 97.600 (kilencvenhétezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 312.320 (háromszáztizenkétezer-háromszázhusz) forint fellebbezési eljárási illeték a magyar állam terhén marad.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

[1] Az alperes gépjárművezető munkakörben, közigazgatási szervnél foglalkoztatott munkavállalóként, majd 2017. december 22. napjától határozatlan időtartamra szóló kinevezéssel kormánytisztviselőként, ügyintéző végrehajtó munkakörben foglalkoztatta a felperest.

[2] A felperes közigazgatási alapvizsga letételére volt köteles. Az alapvizsga letételének határideje 2019. december 22. napja volt. A kinevezésben foglalt tájékoztatás szerint, ha a felperes az előírt alapvizsgát a megadott határidőig nem teszi le, jogviszonya megszűnik.

[3] Az alperes a 2020. augusztus 13-án kelt ...1 iktatószámú okirattal értesítette felperest, hogy a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 60. § (1) bekezdés c) pontjában, a Kttv. 122. § (2) bekezdésében és a Nemzeti Adó-és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) 18. § (11) bekezdésében foglaltakra tekintettel kormányzati szolgálati jogviszonya 2020. augusztus 13. napjával, a törvény erejénél fogva megszűnik. Az okirat indokolása szerint a személyi anyag felülvizsgálata során megállapították, hogy a felperes a közigazgatási alapvizsga teljesítésére vonatkozó, a kinevezésében előírt kötelezettségét az előírt határidőig nem teljesítette, ezért kormányzati szolgálati jogviszonya a törvény erejénél fogva megszűnik.

A felperes keresetlevele, az alperes védirata

[4] A felperes keresetet terjesztett elő, melyben kérte, hogy a bíróság a NAV tv. 34/N. § (1) bekezdése alapján kötelezze az alperest kártérítés jogcímen tíz havi illetményének megfelelő összeg (3.904.000 forint) megfizetésére.

[5] A felperes álláspontja szerint a munkáltatója jogellenesen járt el a jogviszony megszüntetése során, mert az alapvizsga letételére a kinevezésben meghatározott határidő lejártát követően továbbfoglalkoztatta és értesítette, hogy az alapvizsga letételének határideje 2020. május 31-re, majd utóbb 2020. szeptember végére módosult. Csak a jogviszonya megszüntetése után kapott felvilágosítást arra, hogy a törvény alapján az alapvizsga letételére két év áll rendelkezésre, amit csak kivételes esetekben hosszabbíthatnak meg, amik az ő esetében nem merültek fel.

[6] Az alperes értesítése, annak tartalma alapján a kinevezési okirat módosításának minősül, mert az értesítés szerint az alapvizsgatételi kötelezettség határideje 2020. május 31. napja, ezért nyilvánvaló, hogy érinti a kinevezési okirat tartalmát, mivel abban 2019. december 22. napja szerepel. Jogviszonyát a törvényi tiltás ellenére azt követően is fenn kellett volna tartani, hogy az alperes észlelte, hogy jogszabálysértő módon járt el.

[7] A felperes hangsúlyozta, hogy kereseti kérelme nem végkielégítés megítélésére, hanem az alperes tíz havi illetményének megfelelő összegű kártérítés megfizetésére kötelezésére irányul.

[8] Az alperes védiratában kérte a kereset elutasítását, felperes perköltségben való marasztalását.

[9] Védiratában hivatkozott arra, hogy a közigazgatási és ügykezelői alapvizsgáról szóló 174/2011. (VIII.31.) Korm. rendelet alapján a vizsgázó maga jelentkezik a meghirdetett vizsgaidőpontokra, a vizsgázó az alapvizsgára központi oktatás-informatikai rendszeren keresztül regisztrál és jelentkezik.

[10] Alperes kiemelte, hogy a felperes által hivatkozott 2020. április 8-án kelt értesítés nem minősül a kinevezési okirat módosításának, mert a kinevezést módosítani csak a munkáltató és az érintett közös megegyezésével lehet. A 2020. április 8-án kelt értesítés tévesen tartalmazta az alapvizsga letételi kötelezettség határidejét, a felperes jogviszonyának további fenntartására azonban a törvény erejénél fogva nincs lehetőség, ezért a 2020. augusztus 13-án kelt okiratban a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnéséről tájékoztatta felperest.

[11] Az alperes előadta, hogy akkor követett el mulasztást, amikor a vizsga letételére előírt határidő lejártát követően felperest továbbfoglalkoztatta, azonban a mulasztás orvoslásának kizárólagos módja a törvényi kötelezettség teljesítése, vagyis a felperes jogviszonyának megszűnése lehetett, mulasztása a felperes számára nem keletkeztet jogalapot a jogviszonya fenntartására.

[12] Az alperes álláspontja szerint a felperesnek a NAV tv. 34/N. § (1) bekezdésére hivatkozása téves, mert a NAV tv. külön rendelkezést tartalmaz a jogviszony jogellenes megszüntetése esetén okozott kárra [NAV tv. 34/X. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés, (5) bekezdés]. Hivatkozott arra, hogy a törvény erejénél való jogviszony megszűnés esetén a joggal való visszaélés nem állhat fenn, mert nem a munkáltató döntése, egyoldalú nyilatkozata alapján szüntették meg a felperes jogviszonyát.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[13] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét – a NAV tv. 18. § (11) bekezdése, 18/B. § (1) bekezdése, 34/N. § (1) bekezdése, a Kttv. 60. § (1) bekezdés c) pontja, 118. § (3)-(4) bekezdése és 122. § (1) bekezdése alkalmazásával – elutasította.

[14] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy felperesnek a közigazgatási alapvizsga letételére vonatkozó kötelezettségét 2019. december 22. napjáig – a törvényben előírt két éves határidőn belül – kellett volna teljesítenie. Álláspontja szerint a perben nem volt releváns annak vizsgálata, hogy a felperes a közigazgatási alapvizsgát milyen okból nem tette le, mert a felperes nem vitatta, hogy az alapvizsga letételére vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette.

[15] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a munkáltató értesítése, amely szerint a vizsgatételi kötelezettség felperes esetében 2020. május 31. napjáig módosul, nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak. Az alperesnél adminisztrációs hiba történt, ezért az alperes is folyamatosan abban a téves feltevésben volt, hogy a vizsga letételének a kötelezettsége felperes esetében meghosszabbodott. A felperes jogviszonya már 2019. december 22. napjával a törvény erejénél fogva megszűnt.

[16] Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a felperes jogviszonya az alapvizsga letételének elmulasztását, illetve a jogviszony törvény erejénél fogva történő megszűnését követő naptól, azaz 2019. december 23. napjától érvénytelennek minősül, azonban a NAV tv. 16/J. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával az érvénytelen jogviszonyból származó jogokat, kötelezettségeket úgy kell tekinteni, mintha azok érvényes megállapodás alapján állnának fenn.

[17] Az érvénytelen jogviszonyt a munkáltató köteles haladéktalanul, azonnali hatállyal megszüntetni feltéve, hogy az érvénytelenség okát a felek a közérdek sérelme nélkül rövid időn belül nem háríthatják el. Az érvénytelenségi ok felszámolását alperes a ...1 iktatószámú okirattal teljesítette, amelyben értesítette a felperest, hogy kormányzati szolgálati jogviszonya 2020. augusztus 13. napjával a törvény erejénél fogva megszűnik.

[18] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a NAV tv. 16/J. § (4) bekezdése szerint az egyoldalú jognyilatkozat érvénytelensége esetén a jognyilatkozatokból jogok és kötelezettségek nem származhatnak. Erre tekintettel az alperes által 2020. április 8. napján kiadott értesítés érvénytelennek minősül, abból a felperesnek jogai nem keletkeztek, ezért a vizsga letételére vonatkozó határidő sem hosszabbodott meg az ő esetében. Az értesítés kinevezési okirat módosításnak nem minősül, ezért abból a felperesnek további jogosultsága nem származhatott. Az érvénytelen jogviszony oka az volt, hogy a felperes a közigazgatási alapvizsga letételére vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette, ezért az érvénytelenség oka a felperes magatartására vezethető vissza, ezáltal alperest kártérítési kötelezettség nem terhelheti. Az alperes magatartása jogszerű volt, mivel visszamenőlegesen a jogviszony megszűnéséről nem rendelkezhetett, erre nem is volt jogszabályban előírt joga, illetve kötelezettsége. A határidő téves meghatározásának a felismerésekor alperes csak arról intézkedhetett, hogy tájékoztatta felperest, hogy a törvény erejénél fogva a jogviszonya azonnali hatállyal megszűnik. A felperes és az alperes azonos téves feltevésben, tévedésben voltak a vizsgatételi kötelezettség határidejének vonatkozásában, illetve az érvénytelenség oka felperes magatartására vezethető vissza, ezáltal az alperest felelősség nem terheli a felperes jogviszonyának megszűnésével összefüggésben, ezért felperes kártérítési igényének nincs jogalapja.

A fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és az alperes 3.904.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra, és új határozat meghozatalára utasítását, továbbá az alperes perköltségben marasztalását kérte a NAV tv. 16/B. § (4) bekezdésében, 16/D. § (1) bekezdésében, 16/I. §-ában, 16/J. § (1) bekezdésében, 18/B. § (1) bekezdésében és (2) bekezdés b) pontjában, 34/N. § (1) bekezdésében, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (2) bekezdésében, 84. § (2) bekezdésében és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértésére hivatkozással.

[20] A felperes fellebbezésében nem vitatta, hogy a szolgálati jogviszonya azért szűnt meg a törvény erejénél fogva, mert nem tette le a kinevezésben előírt határidőre a közigazgatási alapvizsgát, álláspontja szerint azonban az alapvizsga letétele elmulasztásának oka az alperes magatartására vezethető vissza.

[21] A felperes szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte és figyelmen kívül hagyta a NAV tv. 18. § (1) bekezdésében és a (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat, ezért téves az a megállapítása, hogy az alperes értesítése nem tekinthető a kinevezés módosításának.

[22] A felperes érvelése szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra az álláspontra helyezkedett, a perben nem releváns annak vizsgálata, hogy a közigazgatási alapvizsgát milyen okból nem tette le, mert a jogviszony megszűnése szempontjából valóban nem releváns a közigazgatási alapvizsga letétele elmulasztásának oka, azonban a perben abban a kérdésben kellett volna állást foglalni, hogy megalapozott-e az érvelése, amely szerint az alperes jogsértő magatartása miatt nem tette le az alapvizsgát, és alperes ezzel összefüggésben kárt okozott.

[23] A felperes álláspontja szerint a NAV tv. 34/N. § (1) bekezdése szerinti törvényi feltételek az alperes kártérítési felelősségének a megállapításához fennállnak. Az alperes megtévesztő magatartása (a vizsgatételi kötelezettség határidejének módosítására vonatkozó értesítés, a módosított határidő után négy alkalommal történő vizsgára jelentkeztetése, a tájékoztatási kötelezettség megszegése) miatt alappal volt abban a feltevésben, hogy 2020. szeptember 30. napjáig van lehetősége az alapvizsga letételére. A jogviszonya megszűnésének oka ugyan az alapvizsga hiánya, az alapvizsga hiánya azonban az alperes jogellenes magatartása miatt következett be.

[24] A felperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta döntése meghozatalánál, hogy az alperes lényegében nem vitatta a károkozás tényét, védiratában csak arra hivatkozott, hogy nem volt jogosult végkielégítésre, ezért nem keletkezhetett kára, ami viszont – figyelemmel arra, hogy felperes nem végkielégítés megítélését kérte – irreleváns. Az alperes a per folyamán csupán arra hivatkozott, hogy a munkaviszony megszüntetése során jogszerűen járt el, ami álláspontja szerint kizárja kártérítési felelősségét. Az alperes álláspontja megalapozatlan, mert a munkáltató kártérítési felelőssége vétkességre tekintet nélkül fennáll, amennyiben a károkozás bekövetkezik, a munkáltató helytállási kötelezettsége – a törvényben taxative felsorolt esetek kivételével – quasi automatikus.

[25] A felperes fellebbezésében előadta, hogy a kártérítési igényének összecszerúságát az elsőfokú eljárás során alátámasztotta, azonban azt a bíróság érdemben nem vizsgálta, mert téves jogi álláspontra jutott.

[26] Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg és nem indokolta, hogy a továbbfoglalkoztatásával érintett jogviszonya érvénytelennek minősülése mit jelent, és ehhez milyen jogkövetkezmények kapcsolódnak. A NAV tv. érvénytelenségre vonatkozó rendelkezései a perbeli jogvitában nem alkalmazhatók, az érvényes megállapodás alapján létrejött jogviszony „érvénytelensége” nem értelmezhető, mivel az egészen a jogviszony megszüntetéséig (vagy, mint ebben az ügyben a megszűnés megállapításának napjáig) érvényesen áll fenn, ami ugyanakkor nem jelenti egyben azt is, hogy az jogszerű lenne. Erre figyelemmel téves az elsőfokú bíróságnak az az érvelése, miszerint az alperes a kormányzati szolgálati viszony megszűnése tárgyú okirattal az érvénytelenségi okot számolta fel, mert az alperes nem vizsgálhatta az érvénytelenség meglétét, mert a jogviszony törvény erejénél fogva történő megszűnésre figyelemmel nem volt mérlegelési lehetősége.

[27] A felperes kiemelte, hogy a fellebbezésében sem vitatja, hogy az alapvizsga hiánya miatt a jogviszonya törvény erejénél fogva megszűnt, azonban az alperes a jogellenes, megtévesztő magatartásának következményeit úgy is „orvosolhatta” volna, hogy felperest „visszahelyezi” korábbi gépkocsivezetői munkakörbe, amely munkakör betöltésének nem jogszabályi feltétele a közigazgatási alapvizsga. Ettől azonban a felperes kifejezett kérése ellenére az alperes elzárkózott.

[28] A felperes kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet indokolása nem teljes, a Kp. 84. (2) bekezdése szerint alkalmazandó új Pp. 346. (4)-(5) bekezdésében foglalt rendelkezéseket sérti. Az elsőfokú bíróság számos, a per eldöntése szempontjából releváns tény, körülményt figyelmen kívül hagyott, a hiányosan feltárt tényállásból téves ténybeli és jogi következtetéseket vont le, aminek oka, hogy nem tett eleget a Kp. 78. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségének, amely szerint „a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékeli.

[29] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, lényegét tekintve annak mindenben helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és a döntés jogi indokai

[30] A felperes fellebbezése az alábbiak szerint megalapozatlan.

[31] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.

[32] A felperes fellebbezésében a Kp. 84. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésében foglaltakat sérelmezve állította, hogy az első fokon eljáró bíróság a tényállást hiányosan, illetve tévesen állapította meg és a bizonyítékok helytelen értékelésével téves következtetésre jutott, a Pp. rendelkezése megsértésére vonatkozó megalapozott indokot, érvelést azonban nem adott elő.

[33] A Pp. 346. § (4)-(5) bekezdései szerint az ítélet indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. Abban rögzíteni kell az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A jogalkotó által meghatározott tartalmi elemek logikai láncolatban követik egymást, hogy a döntés megalapozott indokolással ellátott legyen.

[34] Az ítélet indokolása a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseiben foglalt követelményeknek megfelelt: a bíróság ismertette az általa megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát, amelyekre reflektálva az indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és azok értelmezését. Az elsőfokú bíróságnak az ítéletet megalapozó jogi álláspontjából okszerűen és megalapozottan következett a felperes által megjelölt tanú kihallgatásának a mellőzése, a kihallgatott tanú vallomása értékelésének szükségtelessége.

[35] A felek által sem vitatott tény, hogy a kinevezés és a közigazgatási alapvizsgára vonatkozó hatályos szabályozás értelmében a felperesnek a közigazgatási alapvizsga letételére vonatkozó kötelezettségét 2019. december 22. napjáig – az előírt két éves határidőn belül – kellett volna teljesítenie és a felperes a közigazgatási alapvizsga letételi kötelezettségének nem tett eleget. Az alapvizsga letételi kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezménye, hogy a kormánytisztviselő kormányzati szolgálati jogviszonya a törvény erejénél fogva megszűnik. A jogviszony automatikus, a felek akaratától független, a törvény erejénél fogva, az előírt határidő lejárt időpontjában bekövetkező megszűnésére figyelemmel

helyálló az elsőfokú bíróság álláspontja, amely szerint a perben a jogviszony megszűnése szempontjából nem volt releváns annak vizsgálata, hogy a felperes a közigazgatási alapvizsgát milyen okból nem tette le, mert a vizsga letételének elmaradása megalapozza a megszűnést. Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a felperes jogviszonya a felek akaratától függetlenül 2019. december 22. napján megszűnt.

[36] A per érdemi elbírálása szempontjából – a fentiekben kifejtetteken túl – annak van jelentősége, hogy a felperesnek a szolgálati jogviszony megszűnését követően történt foglalkoztatása milyen okból, milyen jogviszony keretében történt.

[37] A Kúria ebben a perben is irányadó döntése (Mfv.II.10.064/2018/7.) értelmében az érvénytelenség a kinevezés keletkezési folyamatához kapcsolódó jogintézmény, a kinevezés megkötésénél felmerülő hiba. A kinevezés érvényessége (érvénytelensége) csak egy meghatározott időpontban, a jogviszony-létesítés (kinevezés) keletkezésének az időpontjában vizsgálható és értelmezhető. Amikor jogszabály a kormánytisztviselő alanyi képessége (pl. a büntetlen előélet) elvesztéséhez külön jogkövetkezményt fűz, nem a kinevezés érvénytelenné válása következik be, hanem (csupán) jogszabály kifejezett rendelkezése alapján az érvénytelenség jogkövetkezményeit kell alkalmazni, s úgy kell eljárni, mintha a kinevezés érvénytelen lett volna.

[38] A perbeli esetben – az automatikusan megszűnt jogviszony tekintetében – a kinevezés érvénytelenné válása nem következett be a közigazgatási alapvizsga letételének elmulasztása miatt, hanem a törvény kifejezett rendelkezése alapján a kormányzati szolgálati jogviszony automatikusan megszűnt, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása ebben az esetben fogalmilag kizárt.

[39] A felperes kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnését követő foglalkoztatásának alapja nem a kinevezés, hanem a munkáltató adminisztrációs hibája volt, azonban ez a körülmény – a felek egyező, helyes álláspontjára is figyelemmel – nem eredményezheti a felperes kormányzati szolgálati jogviszony keretében foglalkoztatását. A felperes foglalkoztatása kinevezés, illetve közigazgatási alapvizsga hiányában nem érvénytelen, hanem jogszabályba ütköző (jogellenes) volt. A fentiekben kifejtettek figyelemmel a kinevezés módosítása – a felek esetlegesen erre irányuló akarata, az alperes egyoldalú jognyilatkozata stb. ellenére – is jogellenes lett volna, ezért a kinevezés módosításával kapcsolatos minden okfejtés a perbeli esetben irreleváns.

[40] A jogalkotó a jogellenes foglalkoztatás jogkövetkezményeiről kifejezetten nem rendelkezik, azonban a Kttv. 25. §-ához fűzött indokolás értelmében az érvénytelenség jogkövetkezményeinek az alkalmazásával kell a joghézagot kitölteni. A Kttv. 25. § (1) bekezdése értelmében az érvénytelenség jogkövetkezménye az eredeti állapot helyreállítása vagy a jogellenes állapot felszámolása (a jogviszony haladéktalan, azonnali hatályú megszüntetése). A perbeli esetben az eredeti állapot helyreállítása lehetetlen, ezért az alperes a jogellenes állapotnak (jogellenes foglalkoztatásnak) a kormányzati szolgálati jogviszony azonnali hatályú megszüntetése (felszámolása) útján történő megszüntetéséről helytállóan intézkedett. A felperes kormányzati szolgálati jogviszonya 2020. augusztus 13-án – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – nem a törvény erejénél fogva, hanem a szolgálati jogviszonynak az alperes részéről történt azonnal hatályú felszámolásával szűnt meg.

[41] A Kttv. 25. § (5) bekezdése értelmében a közszolgálat megszüntetésére irányuló jognyilatkozat érvénytelensége esetén a jogellenes közszolgálati jogviszony megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, vagyis a törvény a kormányzati szolgálati jogviszonyra vonatkozó szabályba ütköző jognyilatkozat érvénytelensége esetén nem a semmisség, hanem a jogellenes közszolgálati jogviszony megszüntetés szabályait rendeli alkalmazni.

[42] A perbeli esetben az alperesnek a felperes kormányzati szolgálati jogviszony azonnali hatályú megszüntetésére vonatkozó intézkedése (jognyilatkozata) érvényes, nem ütközik szolgálati jogviszonyra vonatkozó szabályba (az azonnali hatályú megszüntetés nem jogellenes), ezért a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeinek alkalmazására nincs törvényes lehetőség.

[43] Az alperes a fentiekben kifejtettek szerint jogszerűen számolta fel a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyát azonnali hatállyal, a munkáltató kártérítési felelősségének törvényi feltételei nem állnak fenn.

[44] A Kttv. 25. § (2) bekezdése értelmében a munkáltató köteles a kormánytisztviselőnek annyi időre járó illetményt megfizetni, amennyi a munkáltató részéről történő felmentés esetén járna, továbbá megfelelően alkalmazni kell a végkielégítés szabályait is, ha a kinevezés a munkáltató oldalán felmerült okból érvénytelen, és azt azonnali hatállyal meg kell szüntetni.

[45] A Kúriának a közalkalmazotti jogviszonnyal összefüggésben kialakított, de ebben a perben is irányadó gyakorlata (Mfv. II. 10.156/2017/5.) alapján a felperes foglalkoztatása a szolgálati jogviszonyának a törvény erejénél fogva bekövetkezett megszűnését követően az alperes oldalán felmerült okból, adminisztrációs hiba miatt jogellenes (érvénytelen), ezért az érvénytelenség (a jogellenes foglalkoztatás) jogkövetkezményét az alperes köteles viselni.

[46] Megalapozatlanul állította az alperes, illetve állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperes foglalkoztatása a kormánytisztviselő oldalán felmerült okból volt jogellenes. A munkáltató köteles gondoskodni arról, hogy az adott munkakörben olyan kormánytisztviselőt foglalkoztasson, aki rendelkezik az adott munkakör ellátásához szükséges végzettséggel (a közigazgatási alapvizsgával). Ha ennek hiányában foglalkoztatja a kormánytisztviselőt és emiatt válik a jogviszony érvénytelenné (a foglalkoztatás jogellenessé), az ennek felszámolásával kapcsolatos juttatásokat (felmentési időre járó távolléti díjat, végkielégítést) köteles megfizetni (Mfv. II. 10.565/2014.).

[47] A felperes keresetében a szolgálati jogviszony felszámolásával összefüggő kártérítési igényét tíz havi illetményének megfelelő összegben határozta meg, kifejezetten és egyértelműen rögzítette, hogy igénye nem végkielégítés, hanem kártérítés megfizetésére irányuló igény.

[48] A Kp. 2. § (4) bekezdése szerinti kérelemhez, illetve jognyilatkozatokhoz kötöttség elvéből következően a felperesnek kell a kereseti kérelmében meghatároznia, hogy a bíróság milyen jogsérelmet, mely bizonyítékok alapján vizsgáljon meg, azonban a bíróságnak a felek kérelmeit, nyilatkozatait tartalmuk és nem a megjelölésük alapján kell megítélni, értelmezni. A kereseti kérelem a közszolgálati jogvita tartalmát jelöli meg és nem a kívánt bírói intézkedést jelenti, nem azt foglalja magában, hogy a felperes milyen jogkövetkezményt kér, hanem azt, hogy mely jogsérelme kivizsgálását kéri a bíróságtól, a jogkövetkezmény meghatározására a kereseti kérelemhez kötöttség tilalma nem terjed ki, azonban a rendelkezési elvbe ütközne, ezért nincs törvényes lehetőség marasztalásra irányuló közszolgálati jogvitában, hogy a bíróság a fél kifejezett és egyértelmű kereseti kérelmétől eltérő jogcímen (kártérítés helyett végkielégítésre) kötelezze az alperest.

[49] Mindezek alapján a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét – a fentiek szerinti részben eltérő indokolással – a Kp. 109. § (2) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

Záró rész

[50] A fellebbezésével érintett pertárgy értéke 3.904.000 forint.

[51] A felperes teljes egészében elvesztés lett, erre figyelemmel – a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése, 85. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (5) bekezdése alapján – köteles a fellebbezéssel érintett pertárgyérték és a jogi képviselő által kifejtett munkával arányosan számított, a pernyertes alperest megillető másodfokú perköltség megfizetésére.

[52] Az az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdése értelmében az illeték alap után az illeték mértéke ítélet elleni fellebbezés esetében 8%, de legalább 15.000 forint. Az illeték alap 3.904.000 forint, a fellebbezési eljárás illetéke ennek 8%-a, 312.320 forint. Az eljárási illeték a Kp. 35. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam terhén marad, a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel (Pp. 525. §).

[53] A Kúria ítélete ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdés, 116. § d) pont].

Budapest, 2021. szeptember 13.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Cséffán József s. k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró